

VÄSTERÅS STAD

DOKUMENTATION

ORTSDIALOG

ORRESTA, KÄRSTA & BJÖRKSTA

NÄR: 31 maj 2018, kl 18:00-21:00

VAR: Björksta bygdegård

DELTAGARE: ca 30 personer

(politiker och tjänstemän ej inräknade)

Stadsbyggnadsförvaltningen

Västerås Stad

DIALOG OM ORRESTA, KÄRSTA OCH BJÖRKSTAS UTVECKLING

Hur ser Västerås kommun ut om tio eller tjugo år? Hur många bor i kommunen och *var* bor alla? I stadens vision *Västerås 2026 – Staden utan gränser* går att läsa att kommunen ska ligga i tätten med världsledande kunskap, men även om engagemang, delaktighet och mångfald i hela kommunen, på landsbygden, i större bostadsområden och vid Mälaren.

Översiktsplan Västerås 2026 är ett av stadens styrande dokument för hur kommunen ska växa och utvecklas och som i sitt innehåll utgår från visionen. Frågor som planen tar upp är var och hur kommunen ska utvecklas genom nya bostäder, platser för näringsliv, gröna områden för rekreation, jordbruksmark och kommunikationer. Här framgår också att en hållbar utveckling i kommunen bygger på att både land och stad utvecklas. Det ska vara möjligt att bo och verka på landsbygden. Det betyder att det ska finnas boende för olika skeden i livet, bra kollektivtrafik, service och närhet till strövområden och rekreation. Platsbundna näringar som jord- och skogsbruk, men även andra typer av näringar ska kunna utvecklas på ett hållbart sätt.

Serviceorter på landsbygden

För att stärka livet på landet, pekar översiktsplanen ut nio stycken så kallade *serviceorter*. Det är i dessa orter som nya bostäder, busslinjer, service och mötesplatser i första hand ska lokaliseras. Genom att medvetet arbeta så, kan förutsättningar för att behålla och utveckla viktiga vardagliga funktioner stärkas. Serviceorterna är Skultuna, Tillberga, Tortuna, Orresta, Irsta, Gäddeholm, Kvicksund, Barkarö och Dingtuna. I sju av dessa genomför nu kommunen en ortsdialogturné. En dialog har redan genomförts i Skultuna och i Kvicksund avslutas en dialog under 2018.

Ortsdialogerna syftar till att öka kunskapen om serviceorterna

För att vet hur serviceorterna kan stärkas, behöver kommunen ha kunskap om hur det är att leva, bo och verka i dem. Experterna på det är förstås de som bor och verkar på orten. Ung

som gammal. Det är skälet till den dialogturné som nu genomförs under 2018 på uppdrag av Byggnadsnämnden i Västerås stad. Slutresultatet är ett samlat underlag där både boende och verksammas erfarenheter fångas upp, tillika kommunens kunskap.

Dokumentation av ortsdialogen i Orresta, Kärsta och Björksta

Den 31 maj 2018 bjöd Västerås stad in till en ortsdialog i Björksta bygdegård. Nästan 30 personer medverkade, samt politiker och tjänstemän från stadens olika förvaltningar. Det här är en dokumentation av mötet i maj. Vår förhoppning är att den ger en god bild av kvällens dialog och vad som på olika sätt *skrevs ned* i både mobiler och på papper. Alla sju ortsdialoger följer samma princip och steg för att de ska kunna jämföras serviceorterna emellan. I innehållsförteckningen på sida 4 framgår också stegen i dialogen och vad som gjordes under respektive steg.

Vad händer nu?

Karta och enkät på stadens hemsida

Fram till den 31 augusti har boende och verksamma på orterna möjlighet att gå in på stadens hemsida¹ och på en karta peka ut platser som de har en särskild relation, tanke eller åsikt om. Kring den 25 augusti lanserar vi också en digital enkät som borrar vidare i frågor som boende, kommunikationer och avfallshantering.

Planeringsunderlag för synpunkter i höst

Under sensommar och tidig höst tar vi fram ett planeringsunderlag om Orresta, Kärsta och Björksta. Det vill vi gärna ha synpunkter på, så under två månader kommer det vara möjligt att tycka till om underlaget. Vi skickar ut det till alla som medverkade i ortsdialogen och som också ville ha planeringsunderlaget för synpunkter.

Politisk förankring av planeringsunderlagen våren 2019

När två månader gått, samlar vi ihop alla inkomna synpunkter och ser över och förbättrar planeringsunderlaget. Nästa steg är att förankra underlaget politiskt i Byggnadsnämnden, så att dokumentet får en formell status. Då kan det användas som ett kunskapsunderlag för både mindre och större beslut. En viktig avgränsning i arbetet är att planeringsunderlagen inte kommer att innehålla några mer utvecklade förslag på åtgärder. Fokus är hur den fysiska miljön fungerar utifrån sett utifrån boende och verksammas perspektiv. Arbetet ska vara klart under andra kvartalet 2019.

¹ Västerås stads hemsida: www.vasteras.se/Orresta

Frågor?

Hör gärna av dig till översiktsplanerare Eva Widergren eller Anna Jägvald på Stadsbyggnadsförvaltningen:

Eva Widergren, eva.widergren@vasteras.se, tfn 021- 39 35 39

Anna Jägvald, anna.jagvald@vasteras.se, tfn 021- 39 32 11

***Ett varmt tack till alla er som medverkade på dialogen i Orresta,
Kärsta och Björksta!***

INNEHÅLL

Innan mötet startade, fanns det möjlighet att prata kring en mindre utställning som i korta ordalag beskrev Orresta, Kärsta och Björksta utifrån orternas historia och statistik. På en karta kunde alla även markera sin favoritplats. Därefter grupperade sig deltagarna vid bord för ca 6-8 personer.

Ing-Marie Berndtsson (C), ersättare i Byggnadsnämnden, hälsade alla välkomna, tjänstemännen presenterade sig och kvällens innehåll beskrevs.

Nedan beskrivs dialogens aktiviteter, vilka syftade till att fånga upp hur deltagarna ser på orten, till exempel hur olika platser på orten används, service, kommunikationer, boende och delaktighet. Allt som finns med i dokumentationen har skrivits ned av deltagarna.

Mentimeter **sid.6**

Dialogen startade med att deltagarna via sina mobiler fick beskriva hur de trivs i Orresta, Kärsta och Björksta i skalan; mycket bra, bra eller mindre bra. De fick också beskriva orterna med en känsla, vilket redovisas i ett s.k. ordmoln. 39 personer deltog genom ett digitalt s.k. Mentimeterverktyg.

Historia **sid. 7**

En diskussion om hur man kan synliggöra ortens historia och skapa möjligheter att locka till sig besökare.

Favoritplats i Orresta, Kärsta och Björksta **sid.8**

Deltagarna satte hjärtan på en karta där varje hjärta visar en favoritplats i orterna.

Plus och minus **sid.9-10**

Deltagarna fick vid varje bord tillsammans på papper lista de fem mest positiva och fem mest negativa sidorna i Orresta, Kärsta och Björksta. Listorna samlades och sattes upp på väggarna. Varje deltagare fick därefter sex stycken "pluppar" som de fick placera ut som de själva ville, på plus och/eller minuslistorna.

TEMATISKA GRUPPDISKUSSIONER

Andra halvan av dialogen ägnades åt att diskutera fem olika teman. Deltagarna kunde fritt välja de teman som de helst ville prata om. Passet var indelat i tre sessioner, vilket innebar att deltagarna kunde diskutera tre olika teman under sammanlagt 45 minuter.

Tema 1: Aktiviteter **sid.11-13**

Deltagarna diskuterade, skrev och markerade på karta utbudet av aktiviteter i form av stråk och platser.

Tema 2: Civilsamhälle och service **sid.14-15**

Deltagarna diskuterade vilka möjligheter det finns att vara delaktig och engagera sig i bygden, samt tillgängligheter och brister i den kommersiella och offentliga servicen.

Bilder **sid.16**

Tema 3: Näringsliv och boende **sid.17-18**

Deltagarna gav sin syn på hur näringslivet fungerar samt hur boendesituationen ser ut på orten.

Tema 4: Kommunikationer **sid.19-21**

Deltagarna diskuterade hur kommunikationerna (vägar, gång- och cykelvägar, kollaktivtrafik m.m.) fungerar och vad som kan förbättras.

Synpunkter i lådan **sid.22**

Deltagarna fick under dialogen möjlighet att även lämna in övriga synpunkter.

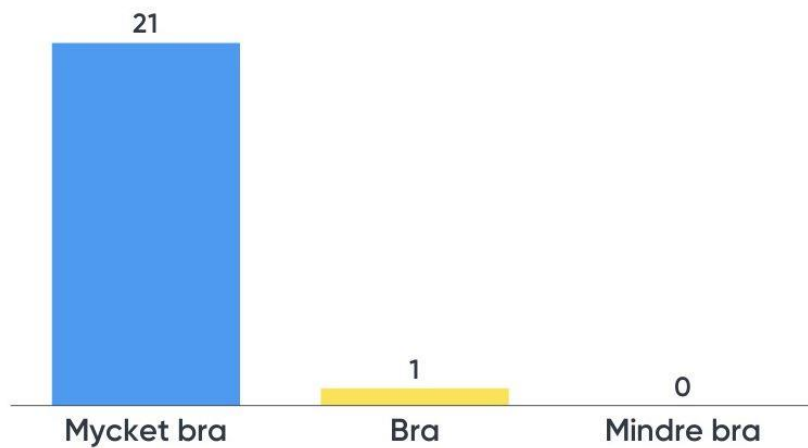
Vad tyckte deltagarna om dialogen? **sid.23**

En enkel utvärdering i form av glad, neutral eller sur min.

Medverkande tjänstemän på ortsdialogen **sid.23**

MENTIMETER

HUR TRIVS DU I ORRESTA, KÄRSTA OCH BJÖRKSTA?

22

BESKRIV ORRESTA KÄRSTA OCH BJÖRKSTA
MED EN KÄNSLA

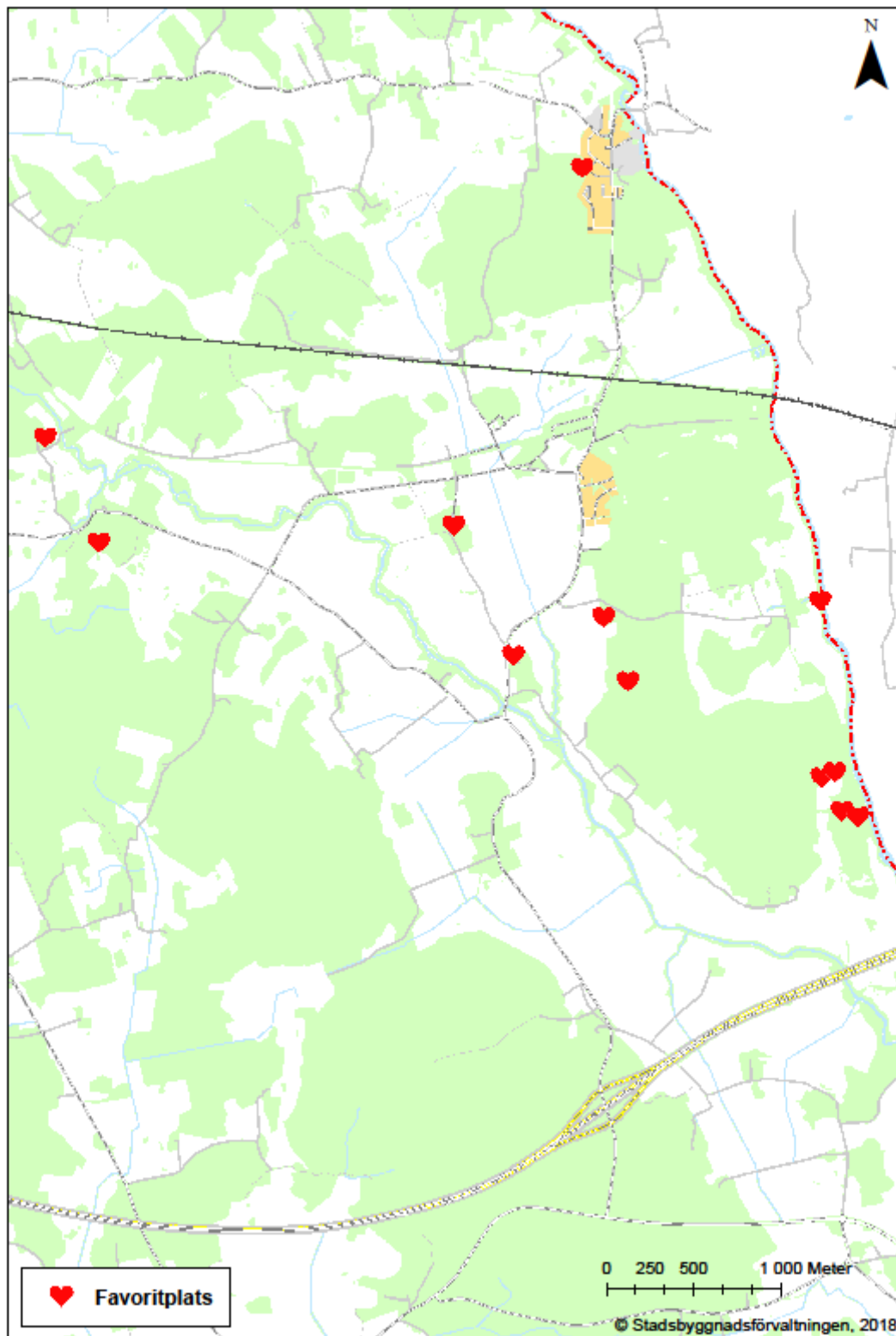
ORRESTA, KÄRSTA OCH BJÖRKSTAS HISTORIA

En diskussion om hur man kan synliggöra ortens historia och skapa möjligheter att locka till sig besökare.

- Bronsåldern: hur visar man upp det? En väsentlig del i området.
- Utställning hembygdsprojekt.
- Det finns en bok om den lokala historien- märkliga personer och händelser.
- Det finns även en utgiven bok med flygfotografier.
- Sven-Olof Broström gör cirka en guidning per år (hällristningar).
- Kyrkan ökar besöken då den drar till sig folk.
- Som förslag kan guidningar i bygden kombineras med Anundshög.
- Kan man göra cykelvisningar?
- Mängden hushåll är 370 stycken.
- Dammrivningarna förstör ådalen. Kan man istället nyttja den för kulturism?

FAVORITPLATS I ORRESTA, KÄRSTA & BJÖRKSTA

PLUS

TOPP 5

1. Skola

2. Bra bussförbindelser

3. Fin bygdegård

4. Natur & miljö

5. Föreningslivet

- 1 Närheten till påfarten på E18
- 2 Aktiva föreningar och intresseföreningar
- 3 Närheten till naturen
- 4 Bra skola och förskola (2)

- 1 Skolan (4)
- 2 Föreningslivet (7)
- 3 Natur & miljö (5)
- 4 Isbanan & tillgången till vatten (2)
- 5 Fotbollsplanen & gym (1)

- 1 Skolan (5)
- 2 Låg kriminalitet
- 3 Kultur, bra skyltat om kulturarv
- 4 Golfbanan (3)
- 5 Närheten till E18 – Stockholm.
Närheten till både Enköping & Västerås (4)

- 1 Skola finns (med duktiga elever & lärare (2)
- 2 En fin bygdegård (8)
- 3 Bokbussen finns
- 4 Bra bussförbindelser (5)
- 5 Två fina golfbanor (1)

- 1 Många lokala företag (2)
- 2 Nya på- & avfarten till E18
- 3 Bra pendlingsmöjligheter
- 4 Skolan (7)
- 5 Plats finns för nybyggnation (4)

- 1 Föreningsliv, Samverkan, Sammanhållning
- 2 Låg kriminalitet (1)
- 3 Skolan (1)
- 4 Buss-kommunikation (3)
- 5 Närhet till naturen (1)

- 1 Naturen, Spåret, Ån (1)
- 2 Landsbygdsskola, Bygdegården, Kyrkan (1)
- 3 Lugnet, Ingen stress
- 4 Hjälps åt, granssamverkan
- 5 Bussar/Lokaltrafik (1)

Övriga styrkor

- Restaurangen vid golfbanan
- Bygdegården
- Lekplatser
- Kulturskola som kommer till oss
- Lätt att pendla till Stockholm
- Kyrkan (3)
- Projektet "Björksta levande bygd" har gjort att sammanhållningen och gemenskapen har ökat i bygden
- Kollektivtrafiken till/från Västerås (6)
- Orresta golfrestaurang & boende m.m.
- Att det finns lokala företag i bygden.

MINUS

TOPP 5

1. Vägen vid Berga, smalt
2. Saknar separat GC - bana: Kärsta - Orresta och Kärsta – Tortuna
3. Äldreboende saknas
4. Fattas lysen i spåret i Kärsta
5. Delar av bygden saknar fiber

- 1 Boende för pensionärer (4)
- 2 Belysning 3-vägs korsningen Gamla E18 mot Orresta (1)
- 3 Belysning pendlarparkeringen vid E18 avfarten (3)
- 4 Skylt vid E18-avfarten om Björksta kyrka
- 5 Smal väg mellan Björksta kyrka & Hallstaberget

- 1 Busstider (3)
- 2 Hastigheter – Orresta (hålls ej), Björksta & Berga (behövs sänkas) (2)
- 3 Äldreboende saknas (6)
- 4 Inga cykelbanor – idrottsplatsen, Orresta-Kärsta
- 5 Upprustning lekparken Kärsta + göra t.ex. cykelpark i gamla hockeyrinken i Kärsta

- 1 Delar av bygden saknar fiber (3)
- 2 Vi saknar ett äldreboende nära skolan (1)
- 3 Saknar belysning i motionsspåret
- 4 Cykelväg mellan Kärsta och bygdegården (2)
- 5 Hyreslägenheter behöver vara fler (1)

- 1 Saknar separat GC - bana: Kärsta - Orresta och Kärsta - Tortuna. (10)
- 2 Katastrofal snöröjning senaste 2 åren (3)
- 3 För hög hastighet genom Kärsta
- 4 Motionsspåret i Kärsta. Belysning och stolpar togs bort trots privat initiativ (2)
- 5 Röjas bort granar i skogspartiet bakom affären i Kärsta (3)

- 1 Den ökade trafiken sedan E18 påfarten. Mycket och tung trafik (3)
- 2 Ingen busshållplats i anslutning till E18 (2)
- 3 Saknar äldreboende (2)
- 4 Post- & paketservice kan vara bättre

- 1 Spåret i Kärsta, kommunen tog ner lamporna, lekplatsen – dålig skötsel (4)
- 2 Vägen vid Berga, smalt. (16)
- 3 Cykelvägar saknas, säkerheten dålig, inga övergångsställen (2)
- 4 Affär saknas (3)
- 5 Bussförbindelse – Irsta (3)

- 1 Fattas lysen för att kunna utnyttja spåret kvällstid/vintertid i Kärsta (5)
- 2 Övergångsstället i Kärsta mot lekparken. Finns inget. (1)
- 3 50 genom byn, sänk hastigheten. Bula nerför backen (4)
- 4 För lite byggnationer/även för skolan; saknas äldreboende, affär (3)
- 5 Katastrofalt med plogning/sandning 2017/18 (1)

Övrigt som kan bli bättre

Elljusspår saknas (1)
Satsning på Hälla
Ungdomar 15-25 – dåligt med aktiviteter.
Trafiksäkerhet vid lekparken (Kärsta)
Återvinningscentral i Kärsta
Bussen – som vid 17-tiden går från stan
Cykelbana Kärsta-Orresta

TEMA 1: AKTIVITETER

Vilka områden för utevistelse kan utvecklas och hur?

- Nytt omklädningsrum vid fotbollsplanen
- Spåret
- Lysen i spåret
- Vattnet i skolan till ishockeyrinken
- Bygga fler hus
- Ishockeyplan i Kärsta återbyggas
- Trafiksäkerheten i Kärsta övergångsställe till lekparken
- Elljusspår som kommun självständigt rev ner trots byalagets protester, spåret borde återställas
- Gamla hockeyrinken
- Trafikfara idag är att barnen cyklar över vägen mot hembyggda hopp.
- Boulebana för äldre
- Sagån, uthyrning av kanoter

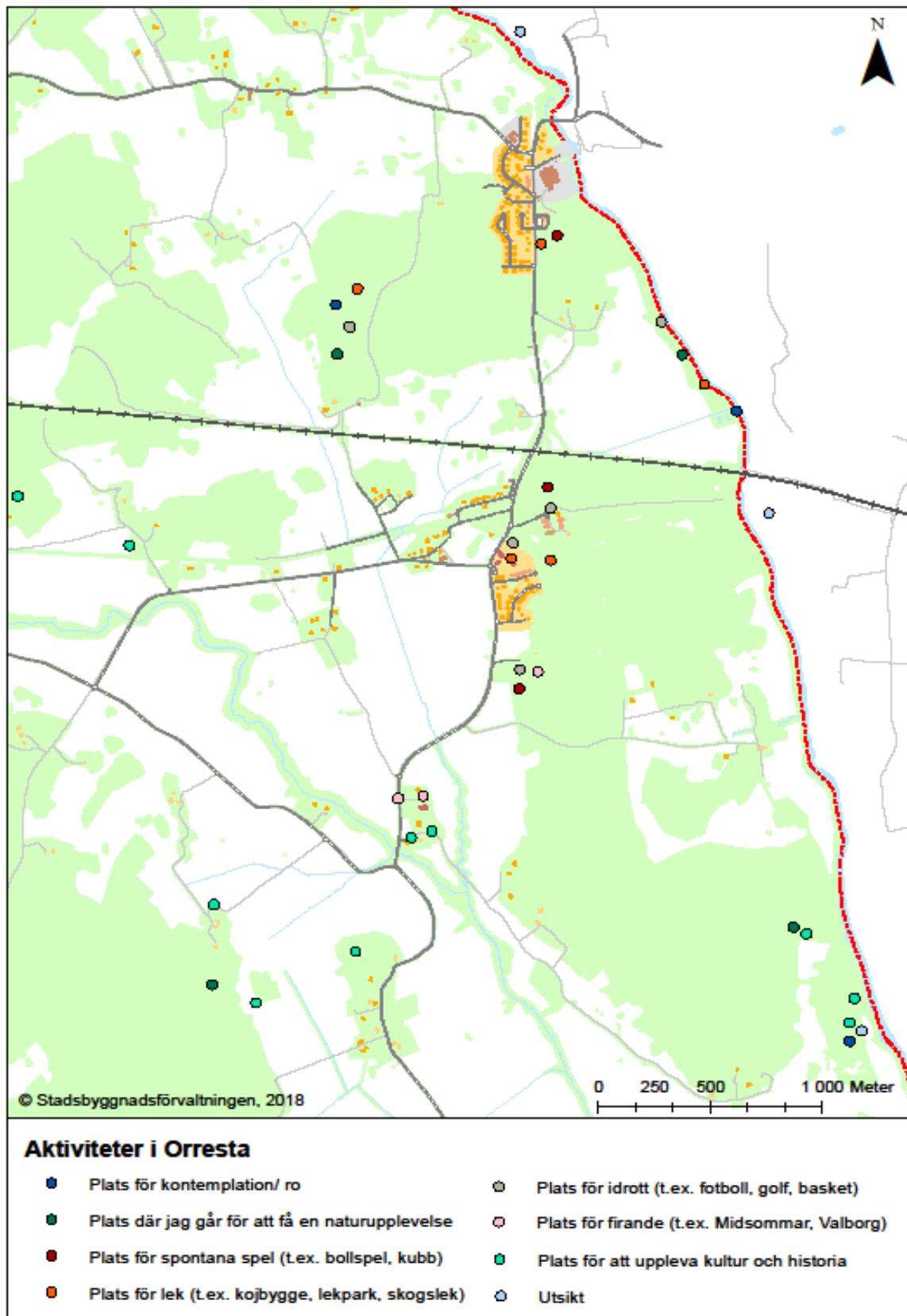
Finns gröna områden som är viktiga att bevara som de är?

- Fotbollsplanen

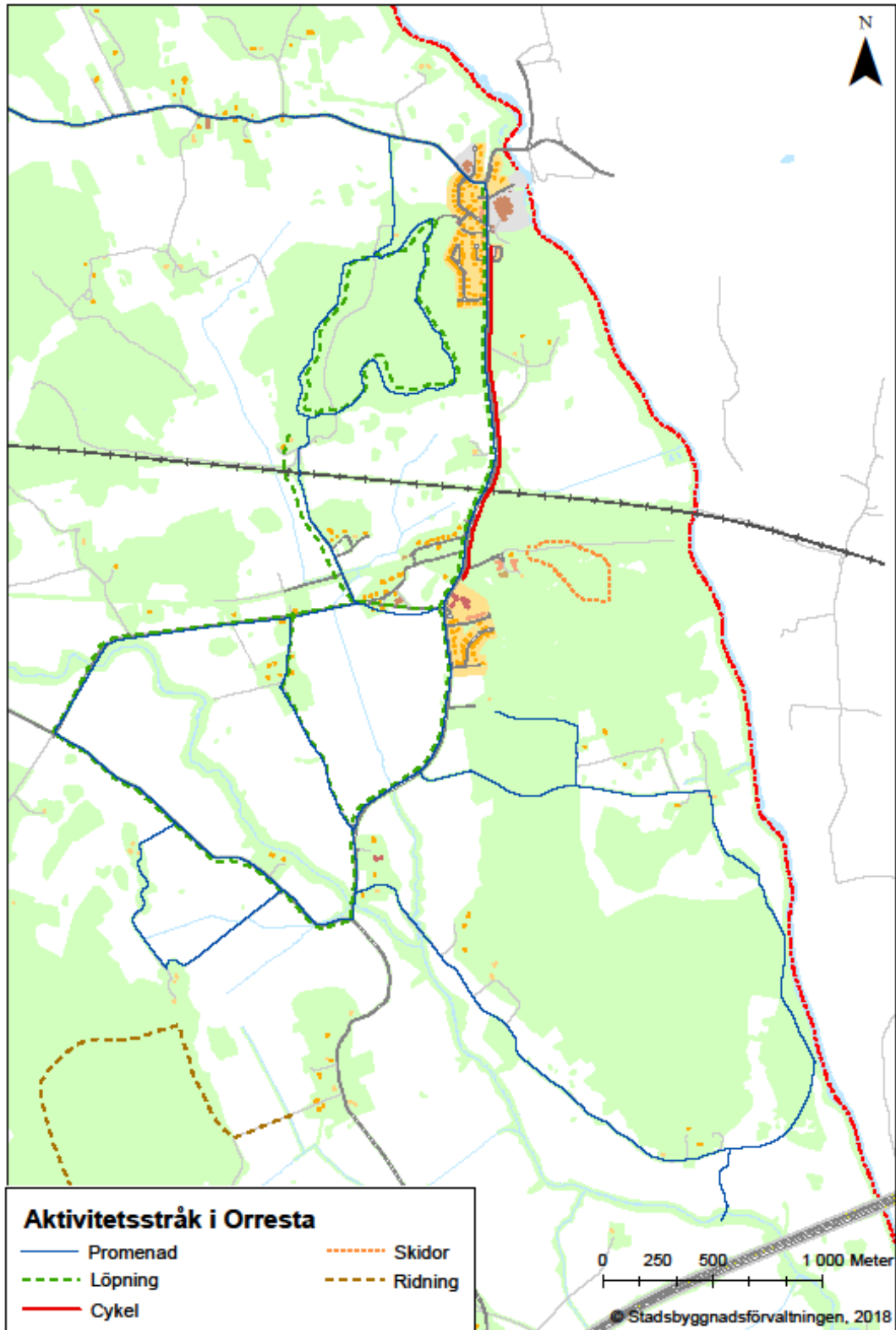
Övriga tankar om lokal utveckling:

- Varför har gräsmattan på lekplatsen schacklats bort delvis?
- För att barnen ska kunna gå till lekplatsen måste de gå över en hårt trafikerad väg
- Svårt med lagindrotter, önskas hjälp med t ex bidrag för utegympa mm.

TEMA 1: AKTIVITETER

TEMA 1: AKTIVITETER

TEMA 2: CIVILSAMHÄLLE OCH SERVICE

DELAKTIGHET OCH ENGAGEMANG

Var träffas ni i Orresta, Kärsta och Björksta-bygden?

- Bygdegården
- Golfbanorna & golfkrogen
- Idrottsplan
- Cruisingcafé
- I kören
- Ungdomsskjutbana
- Skolan

Hur ser föreningslivet ut?

- Livaktigt
- Föreningsrådet: består av bygdeföreningen, hemb-föreningen, Orresta IF, ungdomsskytteföreningen, Orrestaskolan, syföreningen och kyrkan med kören
- Det är god samverkan genom föreningsrådet

Hur ser möjligheten att engagera sig i bygdens utveckling ut?

- Var och en har möjlighet att själv kontakta Västerås stad, eller föreningsrådet.
- Skriva på Facebook i någon av grupperna "Vi som bor i Orresta, Kärsta och Björkstabygden" eller "Björksta hembygdsförening"

Förslag på förbättringar

- Korsningen vid E18 bör vara rätt ställe för diverse kommersiell service, servering m.m
- Bowlingbana .

TEMA 2: CIVILSAMHÄLLE OCH SERVICE

SERVICE

Vilken typ av offentlig service tycker du är viktigast att ha tillgång till?

- Skola
- Förskola
- Fritids
- Att bygdegården är öppen måndagar för ungdomar
- Äldreboende
- Seniorboende

Vad av den offentliga servicen tycker du är tillgänglig- och var ser du brister?

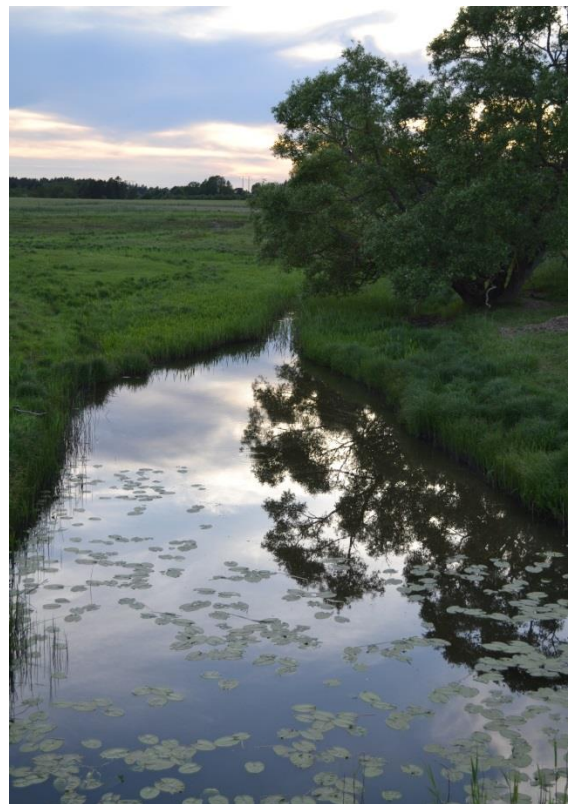
- Valfri hemtjänst och skola
- Ersättning till utförare på landsbygden
- Vattentrycket på det kommunala vattnet är varierande bra och dåligt
- Dåligt vattentryck i Kärsta

Vilken kommersiell service tycker du är viktigast att ha tillgång till?

- Valfrihet inom hemtjänst och skola

Har du idéer och tankar på hur servicen kan bli mer tillgänglig för er som bor i Orresta, Kärsta och Björksta-bygden?

- Bygg nytt äldreboende eller seniorboende
- Trygghetsboende

TEMA 3: NÄRINGSLIV OCH BOENDE

NÄRINGSLIV

Vad är bra med näringslivet i Orresta, Kärsta och Björksta-bygden idag?

- Golfbanan med utmärkt restaurang, boende och glasskiosk
- Arbetstillfällen
- Lokalt utnyttjande av resurser
- Shoppingcentrum E18

Hur får vi fler som besöker Orresta, Kärsta och Björksta-bygden? Finns besöksmål som kan utvecklas?

- Det finns potential att nyttja hållinristningarna för den företagare/förening som vill.
- Ställplatser för husbilar
- Camping
- Att E18 avfart Orresta utvecklas
- Shopping
- Bensinstation

Vad skulle kunna bli bättre?

- Synliggör antal företag, dess inriktning och vad de bidrar med ekonomiskt till kommunen. Exempelvis en "lokal ekonomisk analys"
- Bygg inte på bra åkersmark, den behövs för att odla mat på
- Laddstolpe för elbil
- Bilpool/samåkning

TEMA 3: NÄRINGS LIV OCH BOENDE

BOENDE

Vad tycker du är ett attraktivt boende i Orresta, Kärsta och Björksta-bygden?

- Nära till skola
- Bra kommunikationer
- Enkelt att pendla till Stockholm och Sundbyberg
- Närhet till många större orter som Västerås, Enköping och Uppsala

Vilken typ av boende behövs på orten?

- Gemensamhetsboende
- Äldreboende, delvis för att ha möjligheten att stanna i bygden och frigöra hus till barnfamiljer
- Hyreslägenheter
- Villor
- Radhus
- Mindre lägenheter

TEMA 4: KOMMUNIKATIONER

Kan du lätt ta dig dit du vill till fots, med cykel eller med kollektivtrafik?

- Nej, vägen mellan Kungsåra och Kolmsta vinter är ej enkel.
- Behövs fler bussavgångar.
- Direktbuss till Irsta.

Vad skulle behövas för att du skulle ställa bilden hemma och istället ta bussen/cykeln/promenera till ditt mål?

- Bättre kollektivtrafik
- Bättre cykelkopplingar
- Infartsparkeringar nära Västerås
- Bättre samarbete mellan UL och VL
- Internet i hela bygden
- Tryggare parkering vid avfarten ut från Orresta.
- Bättre busshållplatser i Orresta
- Bättre vinterväghållning
- Buss på gamla E18, fram till Östanbro

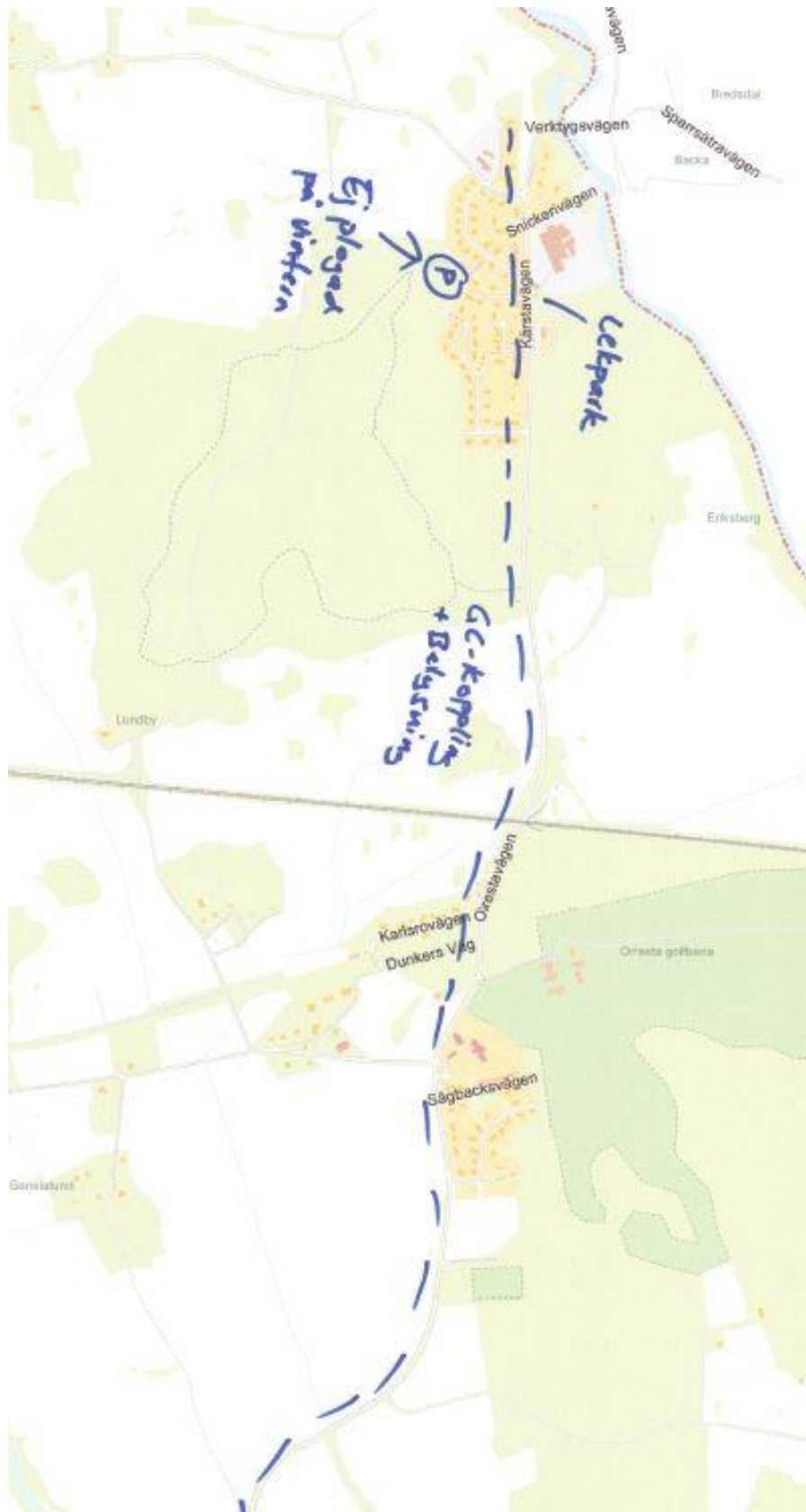
Finns det några platser/sträckor som inte fungerar bra?

- Genomfarten genom Berga har skymda hörn och krön
- Den ökade trafiken sedan E18 påfarten har skapat otrygghet att gå på vägen genom byn.
- Mycket trafik via Berga, höga hastigheter
- Höga hastigheter genom byarna,
- Cykelvägar mellan byarna
- Otrygg övergång till lekplats (Lekplatsen borde vara på boendesidan)
- Inga busshållplatser värda namnet, osäkra och ligger direkt på väggrenen.

KOMMUNIKATIONER

KOMMUNIKATIONER

SYNPUNKTER I LÅDAN

Mer grejer till de större (5:an-6:an)

VAD TYCKTE DELTAGARNA OM DIALOGEN?

Glada miner	21 st	91 %
Netutrala miner	2 st	9 %
Sura miner	0 st	0 %

Totalt antal röstande: 23 st.

MEDVERKANDE TJÄNSTEMÄN PÅ DIALOGEN

Stefan Brandberg, Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Karin Spets, Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Jan Melander, Kultur-, idrotts- och fritidsförvaltningen

Karin Bodlund, Sociala nämndernas förvaltning

Josefin Källström, Teknik- och fastighetsförvaltningen

Mia Ståhlberg, Stadsbyggnadsförvaltningen

Sandra Vindelstam, Stadsbyggnadsförvaltningen

Eva Widergren, Stadsbyggnadsförvaltningen